

Melléklet

Az SJE TTK óvodapedagógia szakos hallgatóinak viszonyulása az óvodások nyelvhasználatához

Kedves óvópedagógia szakos hallgatók!

A szakdolgozatom (részben pedig a TDK-munkám) gyakorlati részéhez gyűjtök adatokat, amelyben az SJE leendő óvópedagógusainak a viszonyulását vizsgálom az óvodások nyelvhasználatához. A kérdőív teljesen anonim, kitöltése 5-10 percet vesz igénybe. Az adatközlők a kérdőív kitöltésével engedélyezik a válaszaik tudományos célú felhasználását.

Köszönettel,

Tóth Alexandra,

harmadéves óvópedagógia szakos hallgató

1. Melyik országban él?

- Magyarország
- Szlovákia
- Egyéb

2. Milyen tagozatra jár?

- levelező
- nappali

3. Hányadik évfolyamos?

- 1.
- 2.
- 3.

4. Kora?

- 18–20 éves
- 21–30 éves
- 31–40 éves
- 41–50 éves
- 51–60 éves
- 60+ éves

5. Használ nyelvjárási nyelvváltozatot? (Vimiova 2019: 49)

- igen
- nem

6. Tanulmányai során javította-e már ki a tanára a nyelvhasználata miatt?

(Domonkosi 2007: 43)

- igen, rendszeresen
- igen, de csak elvétve
- nem

7. Ha igen, kérem, fejtse ki mi történt!

8. A tanára javítási módját milyennek érezte?

- általában megalázóan
- általában korrektnek
- volt jó és rossz tapasztalatom is

9. Melyik nyelvváltozatot tartja „szebbnek”?

- köznyelv
- nyelvjárás
- mindkettőt egyformának

10. Válaszát, kérem, indokolja meg!

11. Találkozott-e már a felcserélő (szubsztraktív) és hozzáadó (additív) pedagógia fogalmával a nyelvváltozatok vonatkozásában?

- igen
- nem

12. Ha igen, hol találkozott vele?

13. Mit tenne, ha a köznyelvitől eltérő nyelvi elemek, illetve formák jelennének meg az óvodás gyermek beszédében ?

- Mindig kijavítanám.
- Helyzetfüggő: csak akkor javítanám ki, ha az adott szituációban inadekvát (nem helyénvaló, nem odaillő).
- Sosem javítanám ki.

14. Válaszát, kérem, indokolja meg!

15. Milyen képet szeretne kialakítani a gyermekekben a köznyelvi és a nem köznyelvi (pl. a nyelvjárási) elemekről, illetve formákról?

– Csak a köznyelvi elemeket, illetve formákat érdemes használni, a nem köznyelvi (pl. a nyelvjárásiak) kerülendők.

– A köznyelvi elemek, illetve formák mellett a nem köznyelvi (pl. a nyelvjárási) elemeket, illetve formákat is érdemes használni (mindkettőnek megvan a maga helye).

16. Értékelje 1-től 5-ig, hogy mely kifejezések használatát tartja a leginkább zavarónak óvodai közegben.

(1 = sohasem zavaró; 2 = többnyire nem zavaró; 3 = néha zavaró, néha nem; 4 = többnyire zavaró; 5 = mindig zavaró)

1. Meginnák egy pohár vizet.
2. Tegnap párkit ettem.
3. Az új cipőd nagyon gagyi.
4. Nem ehessük meg az uzsonnát.
5. Engemet válassz!
6. Itt van a Kati.
7. Leülök a lócára.
8. Voltam a színházba.
9. Meg-e lehet nézni?
10. Ma nem alszok itt.
11. Hát én nem ismerem.
12. Ott volt az „izé” mellett.
13. Asszem, kék volt a labda.
14. Igazad van, deviszont ezt másképp is meg lehet oldani.
15. Tík is csatlakoztok?

(vö. Lőrincz–Istók–Baka 2022: 67)

17. Mennyire ért egyet a következő állításokkal?

(1 = egyáltalán nem értek egyet, 2 = inkább nem értek egyet, 3 = semleges a véleményem, 4 = inkább egyetértek, 5 = teljes mértékben egyetértek)

1. A köznyelvi formák „szebbek”, „jobbak”, „helyesebbek”, mint a nem köznyelvi (vö. Lanstyák 2017: 36).
2. A beszélő műveletlenségére vall, ha a köznyelvitől eltérő formákat használ (vö. Lanstyák 2017: 20).
3. A beszélő erkölcstelenségére vall, ha a köznyelvitől eltérő formákat használ (vö. Lanstyák 2017: 29).
4. A beszélő gyengébb értelmi képességére vall, ha a köznyelvitől eltérő formákat használ (vö. Lanstyák 2017: 28).

5. A beszélő anyanyelvi ismereteinek hiányára (tudatlanságára) vall, ha a köznyelvitől eltérő formákat használ (vö. Lanstyák 2017: 26).
6. Ha ismerjük egy idegen szó magyar megfelelőjét, akkor helyesebb azt használni (vö. Lanstyák 2017: 34).
7. A nem standard elemek (pl. szlengszavak) használata ártalmas lehet a köznyelvre, rombolhatja azt (vö. Lanstyák 2017: 18).

18. Fontosnak tartja-e a köznyelv elsajátítását az óvodai oktatás-nevelés során?

- igen
- nem

19. Válaszát, kérem, indokolja meg!